

Asia: VN/2657/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi alusturvallisuuden valvonnasta ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta sekä esitykseen liittyvästä valtioneuvoston asetuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa lausuntoaan seuraavaa:

Traficom on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun tiiviissä yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. Traficomien näkemykset on otettu valmistelussa asianmukaisesti huomioon ja virasto pitää yhteistyötä onnistuneena.

Valvontalailla on merkittävä vaikutus Traficomien toimintaan alusturvallisuuden valvontaviranomaisena. Esitys selkeyttäisi alusturvallisuuden valvontaa koskevaa sääntelyä sekä luo valvonnalle yhtenäisemmän oikeudellisen kehyksen. Ehdotettu esitys kytkeytyy vahvasti lippuvaltio- ja satamavaltiotarkastusdirektiiveihin tehtyihin muutoksiin.

Esityksessä lippuvaltiotarkastuksia, satamavaltiotarkastuksia sekä säännöllisessä liikenteessä olevien ro-ro- ja suurnopeusmatkustaja-alusten tarkastuksia koskeva sääntely on jäsenetty selkeiksi ja systemaattisiksi kokonaisuuksiksi. Tämä tukee Traficomien tarkastustoimintaa jäsentämällä eri tarkastustyyppien liittyvät velvoitteet ja menettelyt soveltuvin osin omiin lukuihinsa sekä helpottaa sääntelyn soveltamista käytännön valvontatyössä.

Viraston näkemyksen mukaan HE-luonnoksessa ehdotettu sääntely vastaa päivitettyjen EU-direktiivien edellyttämää kansallista täytäntöönpanosääntelyä, jotka jättävät hyvin vähän kansallista liikkumavaraa. Lakiehdotuksen lippuvaltiotarkastuksia koskevan osuuden osalta virasto pitää

kansallista lähestymistapaa asianmukaisena muun muassa mahdollistamalla riskiperusteisen lähestymistavan käyttöönotto. Virasto esittää harkittavaksi tulisiko tässä yhteydessä täsmentää lippuvaltioidirektiivin 4 artiklan mukaiset edellytykset aluksen toiminnan sallimiseksi, kun oikeus purjehtia jonkin jäsenvaltion lipun alla on myönnetty.

Esityksessä ehdotettu muiden alusturvallisuustarkastusten kokonaisuus, joka kattaa muun muassa kotimaanliikenteessä olevat alukset sekä merenkulun ympäristönsuojeluun liittyvät tarkastukset, selkeyttää nykyistä oikeustilaa. Traficom pitää tärkeänä, että valvontaviranomaisella on nimenomainen toimivaltaperusta myös tilanteisiin, joissa tarkastukset ovat tarpeen onnettomuuden, vaaratilanteen tai muun perustellun syyn vuoksi.

Esityksessä ehdotetaan uutena asiana, että Traficom voisi määrätä hallinnollisen seuraamusmaksun. Hallinnollinen seuraamusmaksu olisi luonteeltaan rangaistusluontoinen ja se korvaisi nykyisen alusturvallisuuden valvontarikkomuksen, joka on rikosoikeudellinen seuraamus. Traficom pitää seuraamusjärjestelmän uudistusta perusteltuna ja oikeasuhtaisena. Hallinnollisen seuraamusmaksun käyttöönotto parantaa valvonnan vaikuttavuutta ja mahdollistaa puuttumisen toistuviin tai järjestelmällisiin laiminlyönteihin. Lakiluonnoksessa ehdotettavat seuraamusmaksut voisivat olla suuruudeltaan yli 100 000 euroa, jolloin Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 7 a §:n mukaisesti seuraamusasiat ratkaisee virastossa oleva seuraamuskollegio.

Kokonaisuutena esitys vahvistaa Traficomien toimintaedellytyksiä valvontaviranomaisena, selkeyttää toimivaltuuksia ja parantaa valvonnan vaikuttavuutta.

Traficom katsoo, että esityksellä olisi myönteinen vaikutus merenkulun turvallisuuteen ja tukee sen hyväksymistä.

Hannén Isabella
Traficom

Hannén Isabella
Traficom